

30 anys de seguiment avifaunístic al Parc Natural de la Serra de Collserola (Barcelona). Implicacions en un marc de Canvi Global

David Meca¹, Seán Cahill², Dani Díaz-Diethelm², Alfons Raspall³ & Francesc Llimona²

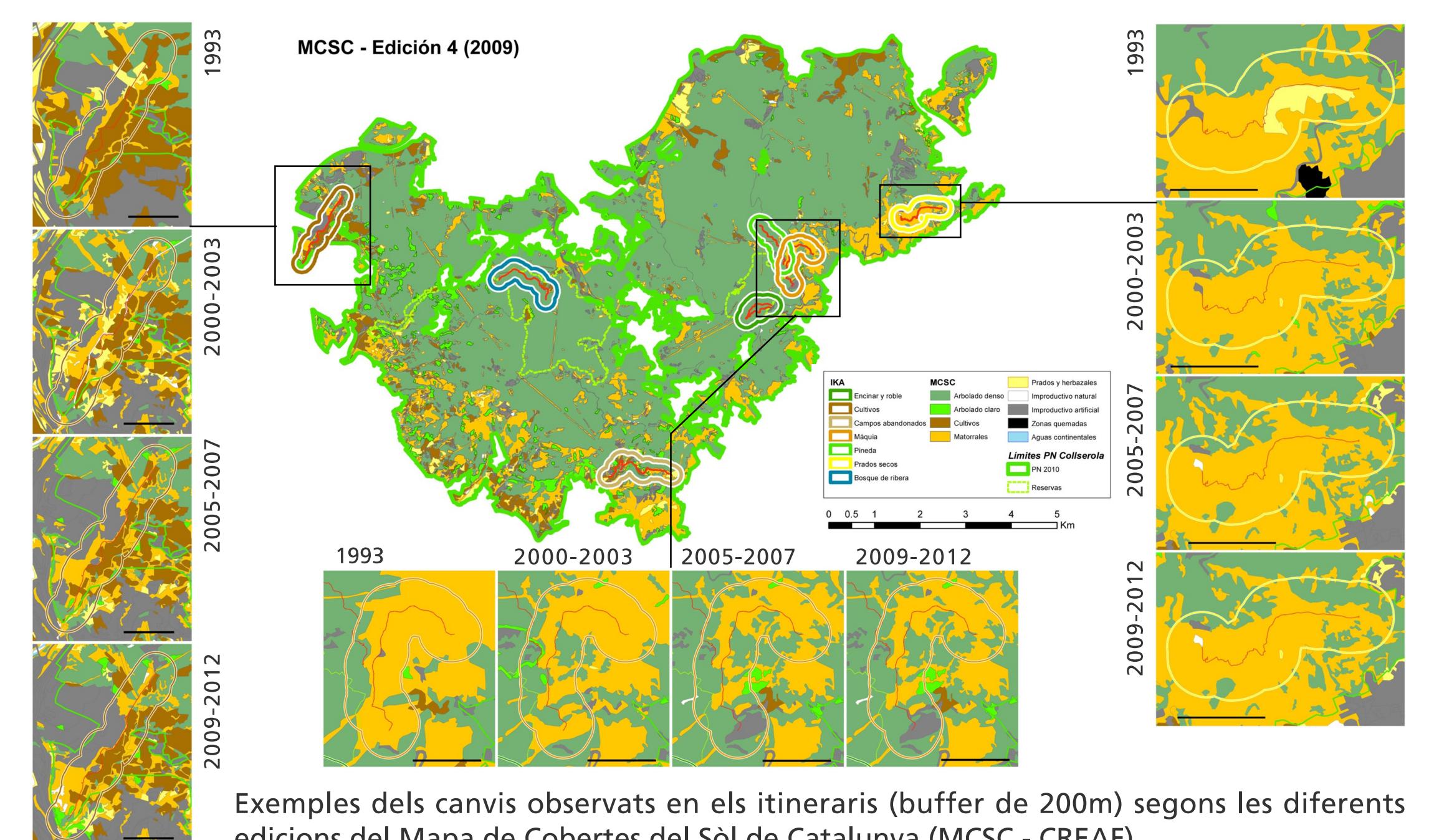
1. Universitat de Barcelona (Biologia Animal) 2. Estació Biològica del Parc de Natural de la Serra de Collserola - Can Balasc (CPNSC) 3. Servei de Divulgació i Educació Ambiental del Parc Natural de la Serra de Collserola

Un dels principals motors del canvi global és el generat pels canvis en les cobertes i usos del sòl que malgrat operar en una escala més local poden tenir efectes més importants que el canvi climàtic en la conservació de la biodiversitat. En el nostre àmbit biogeogràfic de la Conca mediterrània aquests canvis s'han concretat en un abandó de les activitats agrícoles i forestals i un augment de l'estrat arbustiu derivat de la pròpia successió de la vegetació sense que fins el moment trobem una informació completa sobre el seu impacte en la biodiversitat.

En el Parc Natural de la Serra de Collserola (Barcelona), s'han monitoritzat les poblacions avifaunístiques en els darrers 30 anys mitjançant un seguiment estratificat. Per cada unitat de paisatge, des de conreus fins a formacions forestals més madures, s'han dut a terme tractescates de 1,5 Km en el decurs de les temporades de cría i hivernada en el que s'han obtingut els I.Q.A. per a totes les espècies. Els resultats mostren una tendència negativa en espècies associades a hàbitats més oberts, i en els anàlisis de correspondències es constata un increment de la component forestal de l'avifauna, tant a la primavera com a l'hivern.

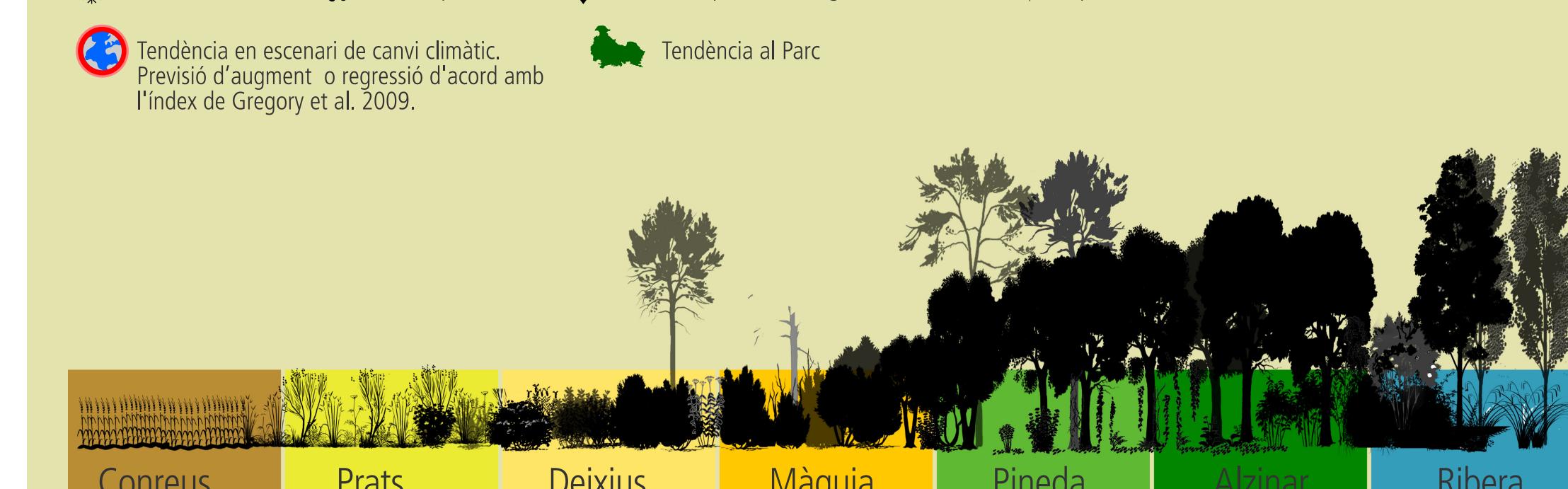
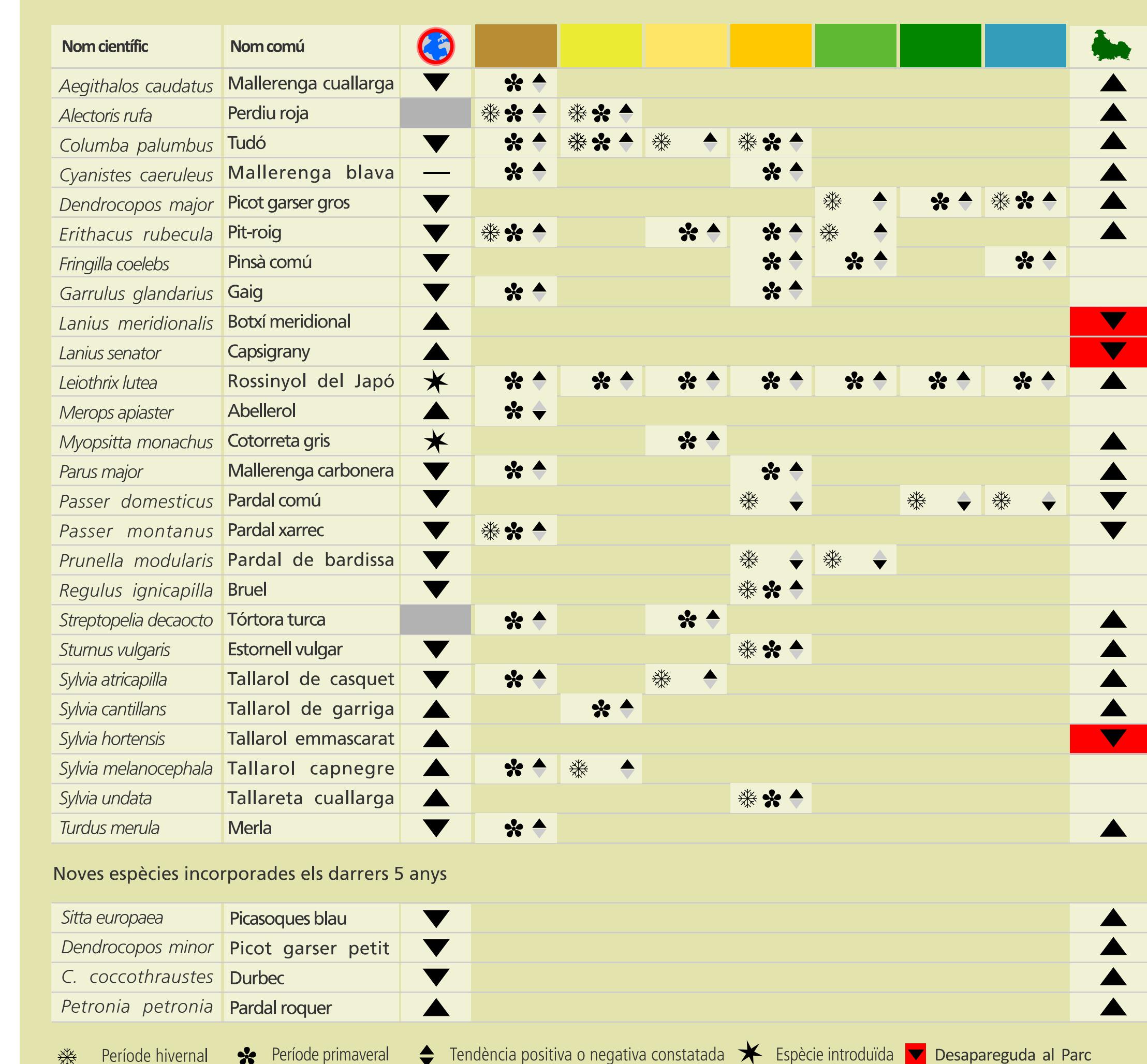
Aquests canvis estarien relacionats tant en la pèrdua real d'hàbitat, més notòria en conreus per canvis d'usos, com en la pròpia dinàmica del procés de la successió de la vegetació en tots els ambient cap a cobertes més llenyoses. El nostre seguiment també mostra un increment de l'avifauna forestal a causa de l'augment de la complexitat en l'estructura vertical de les formacions forestals per la disminució d'activitats d'explotació del bosc. Fins i tot s'ha registrat la presència de noves espècies propies de formacions planifòlies.

En conjunt els canvis avifaunístics observats difereixen del que podria esperar-se en un context de major aridesa fruit del canvi climàtic (increment de les espècies mediterrànies) i ens mostren la importància dels canvis locals en el territori degudes als canvis d'usos.

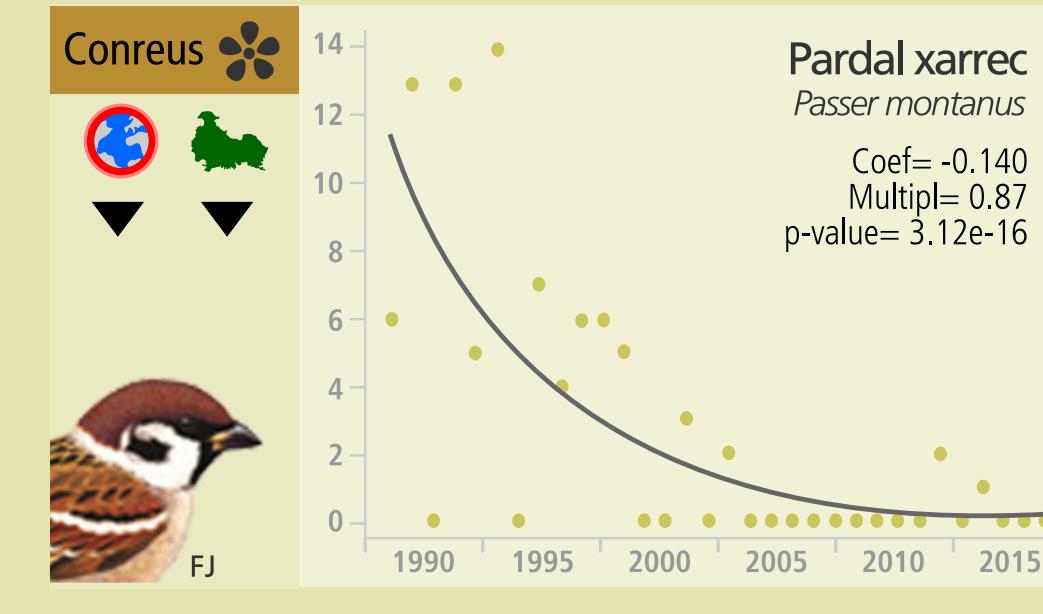

Exemples dels canvis observats en els itineraris (buffer de 200m) segons les diferents edicions del Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya (MCSC - CREAF)

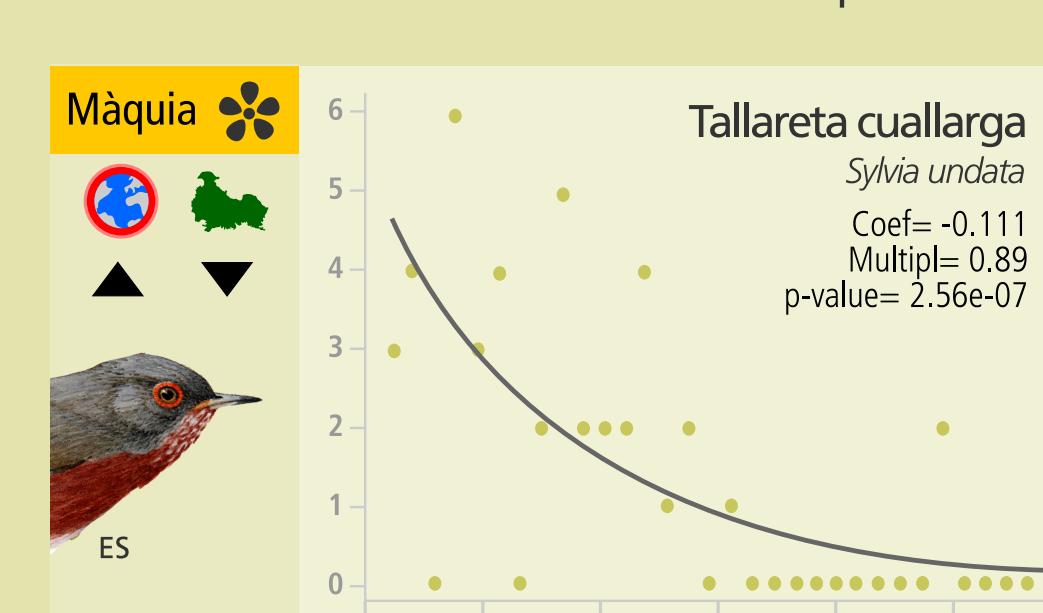
25 espècies en les que s'han registrat els canvis més significatius en el període dels 30 anys de seguiment

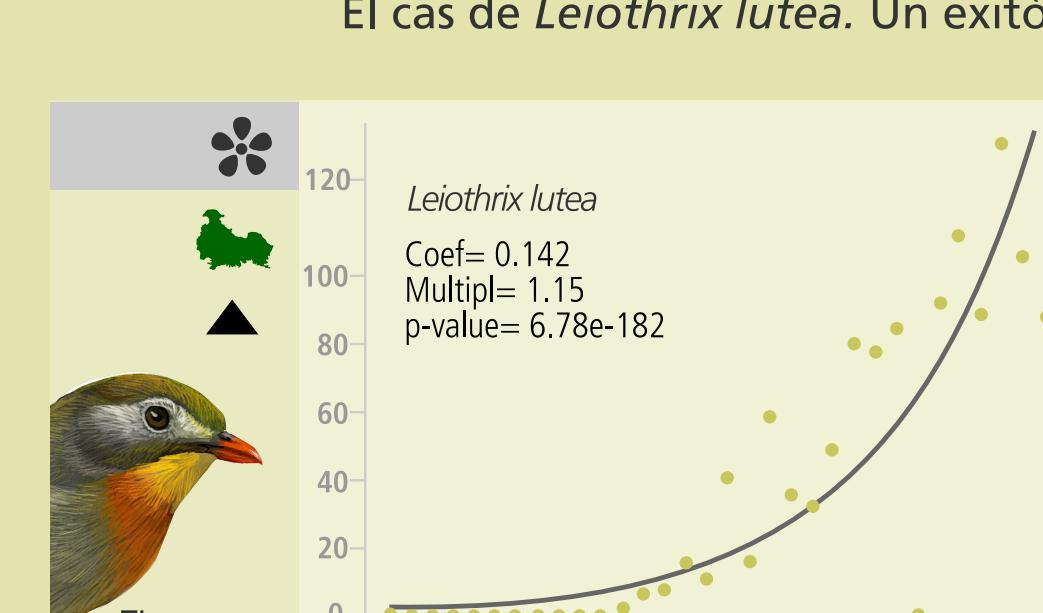
Tendències associades a canvis d'usos i pèrdua d'hàbitat- Conreus

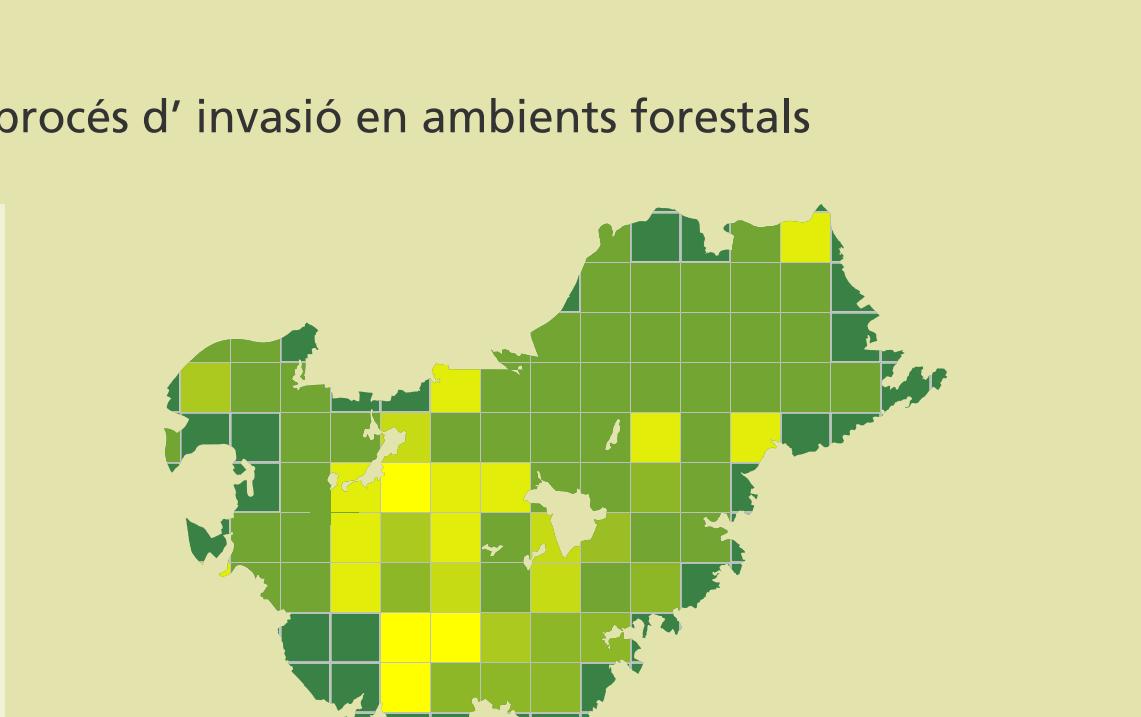
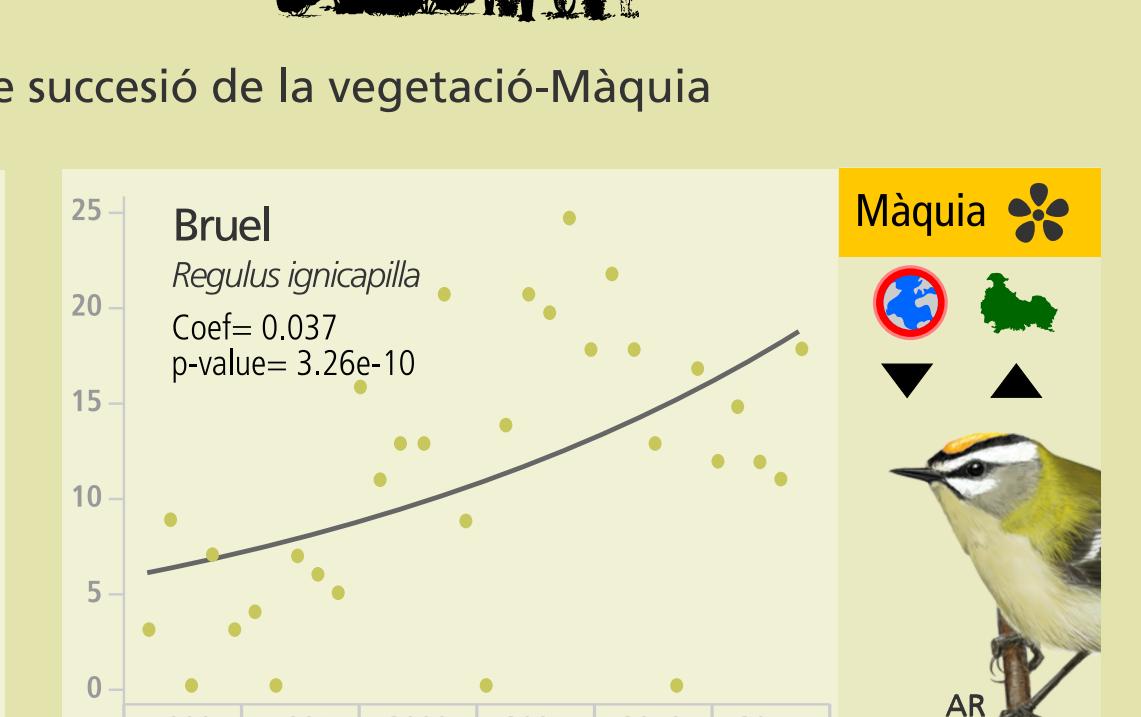
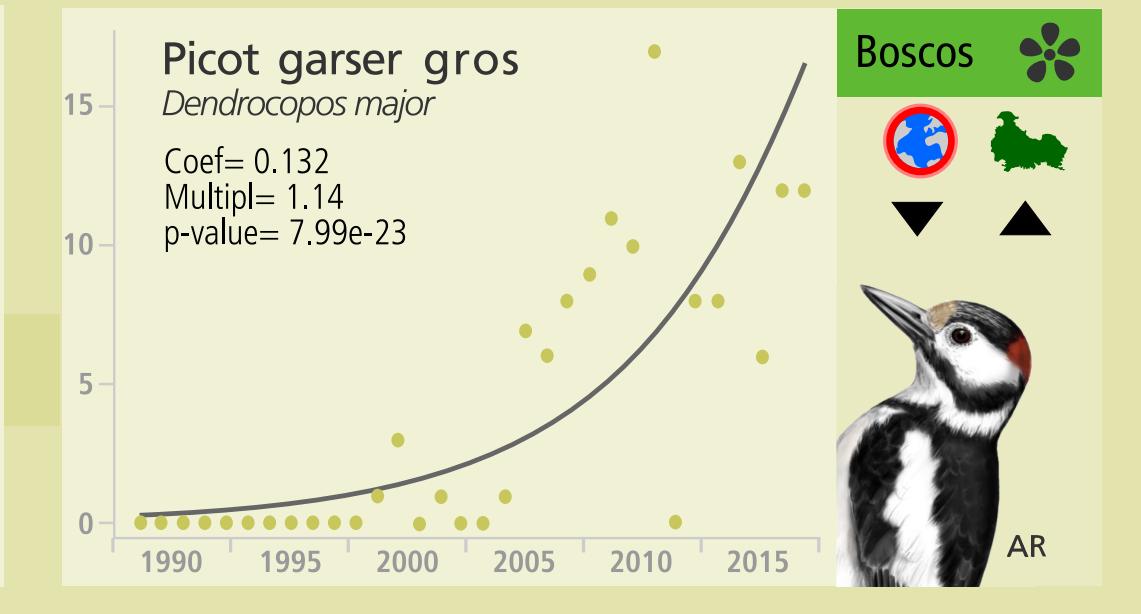
Canvis associats als processos de successió de la vegetació-Màquia

El cas de Leiothrix lutea. Un exitós procés d'invasió en ambients forestals

Canvis observats a partir de l'augment d'arbres morts "snags"

Seqüència d'expansió 1991-2018

● Conreus ● Prats ● Deixius ● Màquia ● Pinedes-alzinars ● Alzinars amb roures ● Bosc de Ribera

● Inventari en època primavera ● Inventari en època hivernal

● El color amb que s'indica l'acronym de cada espècie reflecteix la seva tendència global en l'escenari de canvi climàtic.

Gnes Index Gregory CC ▲

Gnes Index Gregory CC ▼

Gnes Index Gregory CC □

Anàlisi de Correspondències de les comunitats d'ocells presents en els diferents ambient inventariats. Èpoques de cría i d'hivernada

Es presenten les dades tant de la seqüència anual completa (diacrònica) com de l'agrupació d'aquestes en cinc períodes del seguiment (síncronica). S'observa un procés d'augment de la component forestal en la comunitat avifaunística

